

tudi c. kr. dež. šol. svet, ki mi je dal ostro posvarilo, ker sem zaradi svojih nazorov in prejšnjih razsodb okr. šol. sveta dobival dopust od krajnega šol. sveta, ki je tudi dobil svoje. Naposled sta pa vendar ministrstvo in upravno sodišče razsodila, da je meščanska šola podložna krajnemu šol. svetu.

Kako bo ena ali druga teh inštanca razsodila v zadevi mojega uradnega upokojenja, hočem poročati o svojem času. Tudi tu je slučaj izrednega pravnega postopanja. Zahtevalo se je od mene, naj sam prosim penzije. To je pač zmeden pravni pojem; ukazati, da se prosi. Sicer pa dotični § 57., na katerega se sklicuje umirovljenje, ki ni nič motivirano in proti kateremu se niti obrok za pritožbo ne dovoljuje, zahteva, da bi se moral dotični prosilec za penzijo izkazati z neomadeževanim službovanjem. Faktično je to že bilo, zakaj vsi ukori in posvarila so izgubili pravno veljavo; toda pri tem namigavanju za prošnjo dotični niso mislili, da je moje službovanje neomadeževano. Več §§ učnega in šolskega reda so bili pripravljene navesti, da se po njihovem mnenju nisem ravnal po njih.

Enkrat so zaropotali s § 24. Uporen učenec ni bil telesno kaznovan. Dobil je kazen, ki ga ja osramotila, kakor je zaslužil. Toda v dotičnem paragrafu, ki navaja jako pičlo število ustrahovanj, niso našli te kazni ne med dovoljenimi pa tudi ne pred prepovedanimi. Vkljub temu »wurde mir ausgestellt.« Drugič smo zaropotali s § 33. (Kako zna sedanji deželni šolski svet razlagati § 27, o tem je bila v državnem zboru vložena interpelacija. Uredn.) Ta § 33. pove, katere uradne spise mora imeti šolski voditelj. Vložnega zapisnika ne navaja; toda imam ga že 27 let in vse vloge ekshibirane. Neka vloga je bila sicer shranjena in doma, a ni bila ekshibirana. Nasledek — ukor. — V § 62. se glasi stavek: »Stanovita učna metoda se ne ukazuje nobenemu predmetu ljudske šole.« Vkljub temu se dandanes nadzorniki, kadar dobe že vse drugo v redu, pritožujejo nad metodami. In tako se je pripetilo tudi meni. Šola je bila vobče pohvaljena, jako pohvaljena, le ravnateljeva metoda je bila slaba. Kakor se izgubi pri damah z nemodnimi modami kredit, tako pride človek pri nadzornikih z dozdevno slabimi metodami ob veljavo. Če je pa to zakonito, za to se ne brigajo. Pravna zmedenost!

I. L.

Pisarna

za zdravljenje naših bolnih, stanovskih, družabnih, uradnih, književnih, narodnostnih in političnih razmer.

XXXI.

Vprašanje: Ali morejo šolska vodstva prisiliti, da morajo prej ko četrť ure pred poukom odpreti šolske sobe? Kaj je ukreniti voditeljem, ako nanj pritiskajo ne le stranke, temveč tudi krajni šolski svet, zahtevajoč, da stopijo učenci v zimskem času takoj po dohodu v učno sobo?

Postopal sem tako: Šolska veža je bila vedno in vsak čas dostopna učencem. Točno četrť ure pred poukom sem odprl učne sobe. Ob hudem mrazu sem po okoliščinah odpiral tudi učne sobe pred tričetrť, oziraje se na oddaljene učence.

Kakor Vam znano, so nekega tovariša med drugim denuncirali v časopisu, zakaj da je pustil učence zunaj zmrzovati. Pobrli so ljudje hitro to priliko za napad na učiteljstvo. Posledice sem skušal tudi jaz, ko me je župan ovadil — prav uradno — da je »šolčko voctvo velek uržeh,

de se otroci prehlade, ker jih ne pusti v sobo.« V tem obrekovalnem dopisu se mi je kar posredno očitala smrt dveh učencev. Seveda je, pozvan pred sodnijo, dal izjavo, da je bilo vse neutemeljeno in neresnično.

Moje mnenje je sledeče:

1. § 30. učnega reda govori jasno, da nam je nastopiti službo četrť ure pred pričetkom pouka. Ker otroci ne smejo biti brez nadzorstva, tudi v šolo ne morejo prej.

2. Vsak uradnik, da, celo delavec ve natančno čas začetka službe, le učitelj tega ne bo vedel nikdar. Kadar pride kak učenec do šole, nastopi učitelj službo. Gorje učitelju, ako je šel po kakem opravku, ali pa če ni opazil učenca. Z gotovostjo trdim, da se bo s tem odprlo široko polje denunciranja, ki bo bujno cvetelo.

3. Ker šolski vodja ne ve, kdaj pridejo učenci v šolo, mu je nemogoče skrbeti, da se šola izkuri ob istem času. Treba bo vsakemu vodji sv. Duha.

4. Vsak vodja ima med zanikrnimi starši nasprotnikov, ki bodo s svojimi otroci šikanirali učitelja. Nasprotno pa bodo leni otroci hiteli v šolo, da se odtegnejo domačemu delu. —

5. Starši so tudi dolžni o pravem času pošiljati otroke v šolo.

Taki, ki jih puste prezgodaj od doma, so malovredni. Tudi uro oddaljeni otroci lahko zadenejo čas od tričetrť do ure.

6. Učenci se naj navadijo na red že v mladosti.

7. V adventu in postu, t. j. v mrazu, hodijo učenci ob 7. uri k maši. Tam se seveda ne prehlade. Ob pol osmih so že tukaj; učitelj, prevzemi jih!

8. Vedni prepiri nastanejo med šolskim vodjo in strankami, kdaj je mraz, kdaj ne. Z datumom se zima in mraz ne določita, prideta ob različnem času.

9. Po § 30. šolski vodja nima pravice siliti podrejenega osebja do službe prej, nego določa zakon. Tedaj naj opravlja službo sam za vse razrede.

10. »Zaveza« naj naprosi dež. šol. svet, da precizira svoje stališče, ker bo s tem isti prepričal šolskim vodjam mnogo mučnih ovadb, ljudem pa zamašil vir teh ovadb.

Nadučitelj.

Odgovor: Vi potrebujete jako malo razjasnila, ker ste že sami dobro pogodili in že sami več storili, kakor zahteva zakon, oziroma kako veleva navedeni paragraf, ki niti toliko ne terja, kakor ste vi storili. Vaša šola ni enorazrednica, sicer bi se vi ne podpisovali za nadučitelja. Dotični § 30. pa govori v prvi vrsti le o enorazrednicah, na katerih je učitelj dolžan, da pride četrť ure pred poukom zaradi potrebnega nadzorstva v šolsko sobo. Kako se pa to nadzorstvo vrši na večrazrednicah, n. pr. na dvorazrednici, kakršna je menda vaša, to določi domača učiteljska skupščina. Le potolaženi bodite; kaj provzroča bolezn, tega ne ve ne vaš župan in ne vedo drugi ljudje, ki so bolj učeni od njega. Da bi vi odpirali šolske sobe, kadar vam ukaže krajni šol. svet, tega nikar ne storite, ker on nima te pravice. Vendar pa po svoji previdnosti v izjemnih slučajih (nenadne vremenske nezgode itd.) lahko otvorite učne sobe tudi pred tričetrť. Da bi se pa v take nadrobne razprave in natančna določila v tej zadevi vtikal c. kr. dež. šolski svet, tega ni pričakovati in tudi potrebno ni. Sicer pa kažejo vaša izvajanja o lepem pedagoškem taktu vaše osebe.

Dohtar Stojan.